

INHOUD REEKS:

Het complete proza van Marten Toonder

Heer Bommel en ik

Essays over Bommel en Tom Poes en over strips

HET COMPLETE PROZA DEEL I

Toonder over de Bommel- en Tom Poesverhalen

Iets over de geboorte en de levensloop van Tom Poes (*Zondagsvriend*, 1947)

Duidelijk misverstand. Ingezonden brief voor *de Volkskrant* (1957)

De Beer in het beeldverhaal (1962)

Marten Toonder kijkt om naar 5000 Tom Poezen (*de Volkskrant*, 1963)

Strippolemiekje. Reactie op een brief in *Stripschrift* (1969)

Naschrift bij *Een eenvoudige doch voedzame maaltijd* (1970)

De pijproker in het stripverhaal. Reactie op een artikel uit *Pijprokers magazine* (1971)

Toespraak bij het verschijnen van *Praw! Der hemeldonderweder* (1972) – **ongepubliceerd**

‘Voorbericht bij den Eersten Druk’ van *Met uw welnemen* (1973)

Reactie op ‘Heer Bommel eindelijk ontmaskerd’ van Ron Kaal (1973) – **ongepubliceerd**

Vertellen, een vermomde behoefte aan communicatie (1976)

Heer Bommel en ik (1986)

Voorwoord bij *De curieuze wereld van heer Bommel en Tom Poes* (1988)

Achterplattekst bij de *Bommelkatalogus* (1988)

De Edel Lachbare Heer van Rommeldam. Over burgemeester Dickerdack (*De Groene Amsterdammer*, 1990)

Een Heer van Stand? Toespraak voor de actie ‘Een Heer verdient Brons’ (1995) – **ongepubliceerd**

Afscheid van heer Bommel en Tom Poes (*NRC Handelsblad*, 1997)

Voorwoorden bij alle 177 Bommelverhalen

Opmerking vooraf over de veertig prachtbanden waarvan deze de eerste is (2002)

Alle voorwoorden uit de reeks *Heer Bommel. Volledige werken. De dagbladpublicaties* van uitgeverij Panda (1990-2002)

Toonder over strips

‘Beeldroman’ en ‘Strip’ uit de *Encyclopedie voor ouders* (1951, 1953)

Over het maken van strips (jaren vijftig) – **ongepubliceerd**

Verhaaltjes vertellen is een ernstige zaak (*Het Beste uit Reader's Digest*, 1958)

Beknopte striptologie (1962)

Er moeten altijd verhalen verteld worden (*Haarlems Dagblad*, 1962)

De geboorte van een strip (*Televizier*, 1963)

Inleiding bij *Panda en de meester-jubilaris* (1995)

Voorwoord bij *Dertig jaar Stripschap* (1997)

Het woord als gevoel

Essays over tekenfilm, taal, literatuur, kunst en maatschappij

HET COMPLETE PROZA DEEL 2

Toonder over tekenfilm

Bijdrage voor *Table-top fotografie* (1947)

Tekenfilm contra film (*Cinemagia*, 1950)

De tekenfilm als televisiecommercial (*Revue der reclame*, 1958)

Voorwoord bij *Tekenfilms maken* (1985)

Toespraak voor de Nederlandse Filmdagen (1986) – **ongepubliceerd**

Toonder over literatuur

Sprookjes en dromen (*Haagsch Dagblad*, 1955)

Feestrede. Door Olivier B. Bommel (Heer). Namens deze uit te spreken door Marten Toonder, biograaf (1967)

Voorwoord door heer Olivier B. Bommel bij *De andere wereld* (1982)

Strip als randgebied van de literatuur, of literatuur als randgebied van de strip (*Dietsche Warande en Belfort*, 1984)

Het Prijzencircus en de Geertjan Lubberhuizenprijs (*NRC Handelsblad*, 1986)

De zucht om offers te brengen (*Er is niets poëtischer dan de waarheid. Schrijvers over Multatuli*, 1986)

We zijn een moeilijk volk. De klassieke keuze van Marten Toonder (*De Groene Amsterdammer*, 1988)

Bewolkt dankwoord (*NRC Handelsblad*, 1989)

Voster en De Bij. Ingezonden brief voor *Vrij Nederland* (1998)

Jan Gerhard Toonder. Rotterdam 18 juli 1914 - Amsterdam 25 augustus 1992 (*Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden*, 1999)

Fauteuil (*NRC Handelsblad*, 2004)

Toonder over kunst

Openingstoespraak bij een tentoonstelling van de Greystones Art Group (ca. 1978) – **ongepubliceerd**

Toespraak bij de uitreiking van de Marten Toonder Award aan Edward McGuire (1978) – **ongepubliceerd**

Toespraak bij de uitreiking van de Marten Toonder Award aan John Banville (1989) – **ongepubliceerd**

De Dorian Gray-magie (*Gezicht op het Mauritshuis*, 1989)

Witte burcht met drie torens. Ingezonden brief voor *Vrij Nederland* (1993)

Vertellingen van Wagner (*Vrijstaat Austerlitz*, 1998)

Toonder over taal

Ik geloof, dat... (1957)

Het woord als gevoel (*Onze Taal*, 1995)

In den beginne was het woord gevoel (*Schrijfwijsheden*, 1996)

Voorwoord bij *Groninger Schimpenamen* (1998)

Voorwoord bij *De tao van Toonder* (2005)

Toonder over maatschappij en techniek

Steun voor een prijzenswaardig doel (Stichting Universitair Asyl Fonds, 1960)

We leven in moeilijke tijden (1973)

De nullijn in de economische praktijk (1977)

Een echte reis (*Schipholland*, 1986)

Zo wordt het nooit weer (*Schipholland*, 1987)

Er wordt vooruit gekeken (*Schipholland*, 1988)

Sciencefiction gaat voor, de techniek volgt. Voorwoord bij *Techniek verlegt grenzen, als u begrijpt wat ik bedoel* (1997)

Toonder over zijn oorlogswerk

Voorwoord bij *Een groote laars, een plumpe voet* (1985)

Tom Poes was belangrijk alibi (*Het Parool*, 1991)

Voorwoord bij *Marten Toonder, tekenaar in oorlogstijd* (1994)

Voorwoord bij *Metro* (1994)

Voorwoord bij *Het recept van Pinneke Proost* (1995)

Toonder over zijn collega's

Over Walt Disney (*VARA gids*, 1978)

Over Hergé en de klare lijn (*Duizend Bommen!*, 2000)

Over Hans G. Kresse (1). Voorwoord bij *De geschiedenis van Bor Khan* (1988)

Over Hans G. Kresse (2). Voorwoord bij *De avonturen van Eric de Noorman*, band IV (1991)

Over Hans G. Kresse (3). Voorwoord bij *Mijmeringen bij een oeuvre* (1998)

Over Andries Brandt (*De Telegraaf*, 1968)

Over Piet Wijn (1): magiër en striptekenaar (*Teylers Magazijn*, 2000)

Over Piet Wijn (2): Voorwoord bij *Pieter Cornelis Wijn, illustrator* (2001)

Over Fred Julsing (1): Tom Poes en het Nederlandse kolonelsbewind (*Haagse Post*, 1968)

Over Fred Julsing (2): Achterplaattekst voor *De Wortels van War* (1989)

Over Dick Matena. Voorwoord bij *Mythen* (1984)

Over Jan Kruis. Voorwoord bij *Jan Kruis. 25 jaar 'Jan, Jans en de kinderen'* (1995)

Over Jesse van Muylwijck. Voorwoord bij *De rechter. Volprezen vonnis* (1998)

Alleen maar papier

Essays over Ierland en levensbeschouwing; autobiografische stukken

HET COMPLETE PROZA DEEL 3

Toonder over levensbeschouwing

Het vleeslichaam en zijn luimen (*Elegance*, 1964)

Alleen maar papier (*De tweede ronde*, 1988)

Over de ziel, de dood en de astrologie (1992) – **ongepubliceerd**

Lezing over de betekenis van Jung voor mijzelf (IVAP, 1996) – **ongepubliceerd**

Voorwoord bij *Karma & Reïncarnatie* (2000)

Toonder over Ierland

Vraaggesprek met heer Olivier B. Bommel (*Prim-Air Ierland '73*, 1973)

Het Ierse belastingwezen. Ingezonden brief voor *NRC Handelsblad* (1980)

De Keltische schemering (*Ierland. Verhalen van een eiland*, 1983)

Het lichtje boven Knocknarea (*The face of Ireland*, 1987)

De magie van Ierland (*De Tijd*, 1989)

De Ierse cultuur in de EEG (1991) – **ongepubliceerd**

Over elfen, misschien (1998) – **ongepubliceerd**

Toonder over zichzelf

Korte biografie voor *Als je begrijpt wat ik bedoel* (1967)
Chronologie (1973, 1988)
Enkele biografische gegevens over de auteur (*De andere wereld*, 1982)
Voorwoord bij *De kunst van Toonder* (2002)

Toonder over zijn herinneringen

Verworpen bijdrage voor *Het boek van de schoonheid en de troost* (2000) – **ongepubliceerd**
Heemraadssingel (2000)
De Wonderzee (*Magisch Panorama. Panorama Mesdag, een belevenis in ruimte en tijd*, 1996)
'Eels (eelsk)' en 'Doerak' uit het *Vergetwoordenboek* (1994)
Teutjeboksem (*We zullen wel zien*, 2001)
Verworpen hoofdstuk v uit *Het geluid van bloemen* (1993) – **ongepubliceerd**
Iers Museum in 1952 (*We zullen wel zien*, 2001)
Duistere zaken (*We zullen wel zien*, 2001)
Russische edelman (als 'Citaat uit een brief' in *We zullen wel zien*, 2001)
We zullen wel zien (*We zullen wel zien*, 1994)
Geerts uitvaart (als brief van 26 juli 1984 in *We zullen wel zien*, 1984)
Zakendoen in Connemara (als brief van 20 september 1989 in *We zullen wel zien*, 1989)
De Maltezer Orde (als brief van 11 mei 1990 in *We zullen wel zien*, 1990)
Hollands Dagboek (*NRC Handelsblad*, 1982)
Phiny's dood. Verworpen fragment uit *Vroeger was de aarde plat* (1992) – **ongepubliceerd**
Herinneringen zonder troost (*Het boek van de schoonheid en de troost*, 2000)

Het volle leven

Achttien korte verhalen

HET COMPLETE PROZA DEEL 4

Het groene oog (*Doe Mee!*, 1940)
De cobra (*Doe Mee!*, 1940)
De goudader van Señor Lopeia (*Doe Mee!*, 1941)
Het vergeten kerstfeest (*Doe Mee!*, 1941)
De parels van Theopompo (*De Prins der geïllustreerde bladen*, 1940)
De slimme Maximiliano (*Astra*, 1941)
De sentimentele moordenaar (*De Telegraaf*, 1941)
Het vreemde gedrag van de oude Miguel (*Algemeen Handelsblad*, 1941)
Toelichting op het ontwerp voor het monument ter herdenking der bevrijding der Kermis (het zogenaamde ontwerp-Tändstickor) (*De Pinkelkrant*, 1947)
Trollende plark (*De groene Amsterdammer*, 1947)
Het bladluizenheelal (*De groene Amsterdammer*, 1947)
De revolutie (*De groene Amsterdammer*, 1947)
Gourmand, Markies de Cadaver (*De groene Amsterdammer*, 1948)
De wijze krekkel (*We zullen wel zien*, 2001)
Persoonlijkheid (*Mallemolen*, 1953)
De fuskusflut (*Aan het werk*, 1981)
Anders (*We zullen wel zien*, 2001)
Het volle leven (*We zullen wel zien*, 2001)